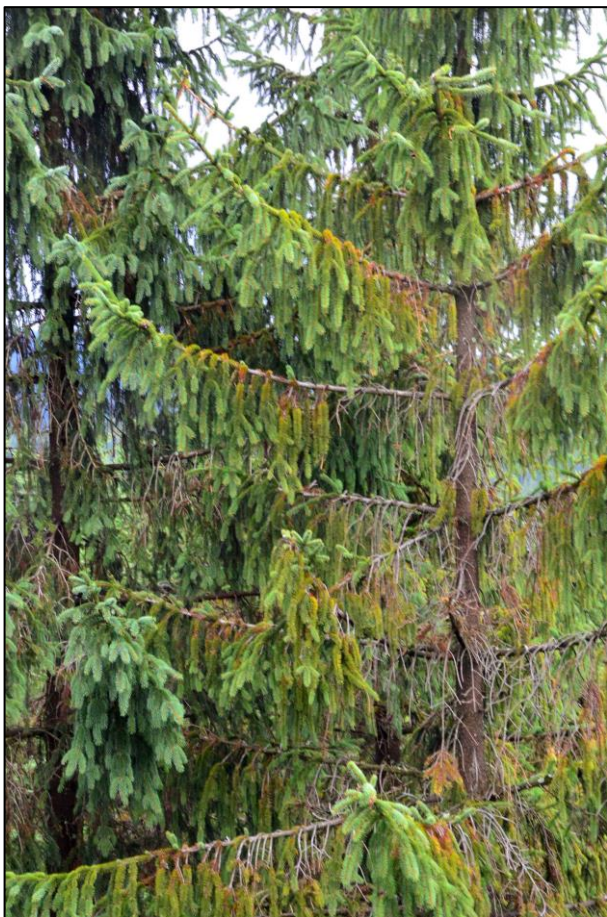

TISKOVÁ ZPRÁVA

Žloutnutí jehličnanů způsobuje sucho a také nedostatek důležitých živin

Strnady – 26. září 2018 – Stejně jako lidé, i stromy potřebují ke svému životu a dobrému růstu kromě vody také dostatek důležitých prvků. Jedná se hlavně o draslík, vápník nebo fosfor. Nedostatek živin je jednou z příčin žloutnutí jehličnanů, hlavně smrků, které postihuje porosty napříč celou Českou republikou. Nejvíce však v Moravskoslezském kraji.

„V evidenci zasílané Lesní ochranné službě jsou barevné změny vykazovány jako plocha žloutnutí smrku. Toto žloutnutí je zpravidla vyvolané nedostatkem důležitých živin. V první řadě se jedná o nedostatek hořčíku, u kterého je velmi typickým příznakem žloutnutí starších jehlic, přičemž letorosty zůstávají zelené. Dále se může jednat o nedostatek draslíku, vápníku nebo fosforu. Se symptomy nedostatku dusíku se setkáváme jen zřídka, nicméně vyskytovat se také mohou,“ uvádí Radek Novotný, který má v rámci činnosti Lesní ochranné služby (LOS) VÚLHM problematiku abiotických a antropogenních faktorů na starosti.

Rozsah žloutnutí jehlic nebo listů se podle odborníků na ochranu lesa mění jednak v závislosti na dostupnosti živin v půdě a jednak v závislosti na průběhu počasí. K výraznému zviditelnění problémů s výživou stromů ve formě žloutnutí jehlic nebo listů může přispívat souběžný nebo předcházející stres suchem. „Se žloutnutím dřevin se tradičně setkáváme také v regionech se zvýšenou imisní zátěží, kde došlo v průběhu výrazného imisního tlaku k ochuzení půd o

bazické prvky, které byly v období silné imisní zátěže používány na neutralizaci kyselého vstupu a v současnosti chybí dřevinám pro jejich výživu, protože zvětráváním ani vstupem se srážkami se jejich zásoba dostatečně nedoplňuje. Ke žloutnutí může samozřejmě docházet také u porostů na přirozeně chudých nebo velmi chudých půdách,“ vysvětluje Radek Novotný.

V roce 2017 bylo žloutnutí smrku hlášeno celkem na 35,2 tis. ha porostů, což je ve srovnání s rokem 2016 nárůst přibližně o 8 % (2016: 32,5 tis. ha; 2015: 32 tis. ha; 2014: 31 tis. ha; 2013: 27 tis. ha; 2012: 30 tis. ha). Největší takto zasažená plocha byla za rok 2017 hlášena z **Moravskoslezského kraje** (23,4 tis. ha, tj. dvě třetiny z celkové hlášené plochy) a jsou to čísla srovnatelná s rokem 2016, kdy bylo z Moravskoslezského kraje hlášeno téměř 23 tis. ha žloutnoucích smrkových porostů, což byl podíl **70 % z celkové hlášené plochy**

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i.

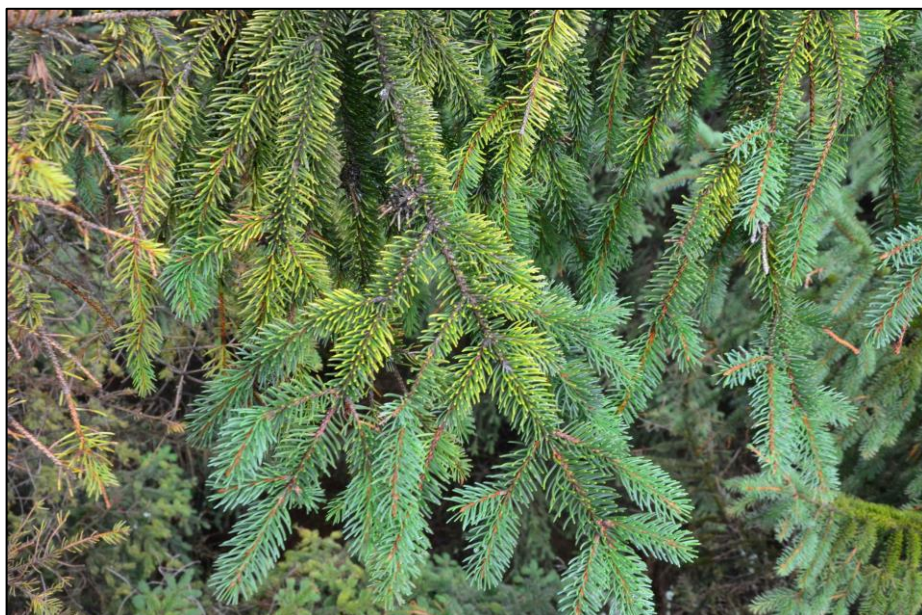
žloutnutí smrku. Žloutnutí většího rozsahu bylo za rok 2017 hlášeno také z Olomouckého kraje (3,2 tis. ha) a z imisních lokalit v kraji Karlovarském (2,7 tis. ha) a v Libereckém (2,4 tis. ha). K nárůstu hlášené plochy došlo v Karlovarském kraji (2016: 1,3 tis. ha; 2015: 1,5 tis. ha), v Libereckém kraji jde o setrvalý stav (2016: 2,4 tis. ha; 2015: 2,3 tis. ha). **Vliv sucha způsobuje nejen přímé škody (usychání stromů), ale oslabuje porosty v odolnosti proti dalším působícím faktorům a činitelům (lýkožrout smrkový a severský, václavka smrková).**

Pro zásadnější regeneraci by podle slov expertů z LOS lesní porosty potřebovaly dva až tři srážkově příznivé roky. Nelze také pominout vliv krátkodobých extrémů počasí, především výskyt vichřic, které působí jak významné lokální, tak i plošné škody, což se projevilo právě v roce 2017.

Lesní ochranná služba nejen že sleduje stav lesů v celé České republice a snaží se řešit všechny palčivé problémy spojené s výskytem škodlivých činitelů, ale také zjišťuje a vyhodnocuje, jaké postupy jsou nutné k záchraně porostů. **Právě na severní Moravě, kde je chřadnutí smrkových lesů intenzivní a dochází zde k mortalitě stromů, zjišťovali výzkumníci z LOS, zda pomůžou výchovné zásahy odvrátit rozpad mladých porostů.**

Výzkum se uskutečnil na 80 pokusných plochách po 50 stromech založených již v roce 2012, ve 40 smrkových porostech ve stáří 50 let na severní Moravě a ve Slezsku (dvojice ploch, kde vždy na jedné z nich byl v roce založení proveden výchovný zásah). Odborníci hodnotili počet nově vzniklých souší, barevné změny asimilačního aparátu, defoliaci apod. u jednotlivých stromů a tento stav porovnávali s plochami, na kterých byl proveden výchovný zásah.

„Mortalita smrku v mladých porostech ve studované oblasti v posledních letech je velmi rychlá. Výchovné zásahy jako takové sice nevedou ke zvýšené mortalitě, nicméně mortalita je tak vysoká a rychlá, že povede k předčasnému rozpadu porostů. Porosty je nutné připravovat na nezbytnou urychlenou konverzi na lesy s preferencí jiných dřevin,“ zní závěr Lesní ochranné služby.

Kontaktní údaje:
Ing. Radek Novotný, Ph.D.,
e-mail: novotny@vulhm.cz,
Útvar ekologie lesa,
VÚLHM, v. v. i.

*Ilustrační foto: žloutnutí
smrku v Jizerských horách,
autor Radek Novotný, 2017*